

miljøpartiet
de grønne

lillestrøm

VALGPROGRAM FOR LILLESTRØM MILJØPARTIET DE GRØNNE

2019 – 2023

Foto: August Amundsen

1. Klima og energi

Energi- og klimaplan

Klimautviklingen er vår tids største utfordring, og kommunene spiller en viktig rolle for å nå FNs klimamål. Lillestrøm kommune skal ha ambisiøse og forpliktende klima- og energiplaner som følges nøye opp. Tiltakene må være konkrete og effekten må måles gjennom årlige klimaregnskap. Det skal legges fram et klimabudsjett hvert år og på samme måte som det økonomiske budsjettet skal man bestrebe at regnskapet går i balanse, på sikt også i pluss.

For å oppfylle Klimaloven som ble vedtatt i Norge i 2018, må klimagassutslippene reduseres 40% innen 2030, i forhold til referanseåret 1990. Det tilsvarer 4 % reduksjon i utslippene pr. år. Vi må kutte mer, og har som mål å kutte 30% innen 2023.

MDG vil jobbe for at virksomheten til Lillestrøm kommune blir reelt klimanøytral ved alle tiltak, prosjekter, utbygginger og arealdisponeringer som det skal fattes vedtak om. For å redusere klimagassutslippene i Lillestrøm vil vi:

- Arbeide for reduksjon innenfor transportsektoren ved å styrke kollektivtransport gjennom dialog med Ruter og NSB
- Etablere et prøveprosjekt for el-minibusser for å mate til kollektivknutepunkt
- Bygge skoler, barnehager, idrettsanlegg og andre nybygg som plusshus. Og de skal plasseres med minst mulig mobilitetsbehov.
- Utbyggere skal pålegges å utnytte takflater enten gjennom grønne tak eller solceller.
- Led-lys og sensorteknologi til gatebelysning og til belysning av kommunale bygg.
- Etablere næringshager i tettstedene for å legge til rette for grundervirksomhet.
- Følg opp at skolene og barnehagene er sertifisert etter standarder som Grønt Flagg eller Miljøfyrtårn.
- Kommunen skal ha plan for landbruk og skogbruk som ivaretar klimahensyn.
- Gi støtte til kjøp av transportsykkel for alle småbarnsfamilier og støtte til kjøp av elsykler.
- Etablere nye og forbedre eksisterende sykkelhotell ved kollektivknutepunktene.
- Kreve fossilfri anleggsvirksomhet for alle kommunale anlegg.
- Oppsøkende oljefyrpatrulje som varsler og følger opp oljefyrforbud.
- Legge til rette for grønne næringer lokalt.
- Kommunale arbeidsplasser være sykkelvennlige, med sykkelparkering, ladeinfrastruktur til elsykler, og garderobe og dusjanlegg av høy kvalitet.
- Opprette energirådgivingskontor.

Klimatilpasning og økosystemtjenester:

- Rasutsatte områder skal defineres som hensynssoner i arealplanen.
- Fordrøiningssystemer for å takle større nedbørsmengder skal være synlig i arealplanen.

- Åpne og gjeninnføre lokale naturtyper i bekker, evjer og stiller for å håndtere flom.

2. Landbruk

Det gunstige jordsmonnet i Lillestrøm kommune gjør at vi har noe av den beste matjorda i Akershus. Norge har svært lite dyrket mark sett i forhold til andre land, kun 2,8% mot 10,5% på verdensbasis, og bare en tredjedel av jorda i Norge er egnet til dyrking av korn. Det betyr at vi bare kan fø rundt 40% av egen befolkning. Lillestrøm MDG mener derfor at det er av avgjørende betydning at eksisterende matjord vernes med tanke på matsikkerheten for kommende generasjoner. I tråd med nye nasjonale planer for matjord skal matjord ikke omdisponeres, med unntak av formål med særlig høy samfunnsnytte. Vekst må ikke gå på bekostning av vern av matjord og byggegrensene skal holdes der de er i dag.

I hele Lillestrøm kommune er det økende interesse for å kjøpe lokalprodusert mat og det er et voksende marked for en mer variert matproduksjon. Lillestrøm MDG vil fortsette å arbeide for at innbyggerne skal kunne kjøpe poteter, grønnsaker, frukt og bær som er dyrket lokalt. Vi vil øke kunnskapen knyttet til økologisk matproduksjon og øke forekomsten av økologisk mat i kommunal regi.

Matsikkerhet og bevissthet om hvor maten kommer fra og bevaring av den dyrebare matjorda, må komme høyt opp på prioriteringslista i Lillestrøm kommune.

Lillestrøm MDG vil:

- Ha en nullvisjon for nedbygging av matjord. Vi vil kun gi dispensasjon fra jordloven dersom den samfunnsnyttige gevinsten er stor, som ved etablering av sykkelstier og utvidelser av jernbanen.
- Grønn grense for byen og tettstedene må trekkes innenfor dagens byggegrenser.
- Legge til rette for å gjenoppta frukt- og grønnsakdyrking der det er mulig, slik at dette kan forsyne et lokalmarked.
- Fremme urbant landbruk, kortreist mat, etablering av skolehager og parseller og flere andelslandbruk.
- Støtte etablering av REKO-ringer, bondens marked eller tilsvarende lokalmarkeder.
- Arbeide for å øke andelen økologisk mat til 15% i kommunens kjøkken og kantiner.
- Støtte et større innslag av variert og småskala dyrehold i landbruket.
- Jobbe for reduserte klimagassutslipp fra landbruket.
- Forby bruk av giftige plantevernmidler, og arbeide for minimal avhengighet av kunstgjødsel i landbruket.
- Sterkt oppmuntre grunneiere i Nordre Øyeren naturreservat til økologisk landbruk eller drift med redusert bruk av kunstgjødsel.
- Stoppe høstpløying i utsatte områder som gir avrenning til vassdrag.

3. Naturvern, friluftsliv og folkehelse

Et hovedprinsipp for Lillestrøm MDG er erkjennelsen av at vår eksistens hviler på naturen, og at vi er en del av den. Biologisk mangfold skal beskyttes både for sin egenverdi og for å opprettholde velfungerende økosystemer, som vi alle er avhengige av.

Überørt natur og grønne områder er en viktig kilde til glede, fysisk utfoldelse, stillhet, ettertenksomhet og inspirasjon. Vi vil arbeide for å verne om kommunens siste områder med villmarkspreg, som ravinene, og for å bevare nærnaturområder for flest mulig.

Lillestrøm kommune er en stor skogeier, og vi mener at kommunen som skogeier må forvalte skogen bærekraftig, gjennom skånsom avvirkning og sørge for at skogen binder mer CO₂. Kommunen skal sørge for en bærekraftig vilt og fiskeforvaltning.

Lillestrøm MDG vil:

- Verne om skog, myr, raviner, elvelandskap og andre artsrike biotoper. Både skog og myr binder CO₂, og Lillestrøm kommune bør satse på økt karbonbinding gjennom for eksempel stimulanse av plante og ungskog.
- Måsan ved Kjeller flyplass skal etableres som verneområde.
- Ravinekartleggingen skal fullføres i hele Lillestrøm kommune, og det skal utarbeides en forvaltningsplan for raviner. Ravinene skal kartfestes i arealplanen som hensynssoner.
- Biologisk mangfold i skog, og annen antatt verdifull natur i kommunen, skal kartlegges.
- Ha klare retningslinjer om plukkhogst og bærekraftig drift i skogbruket.
- Prioritere at demningene blir opprettholdt som arenaer for friluftsliv og forskriftsmessig reparert og vedlikeholdt.
- Sterkere vern av marka og respekt for markagrensa.
- Verne om områder for rekreasjon og friluftsliv. Vern må stå sterkere også i sentrale strøk.
- Arbeide for at alle kommunens skogområder får planstatus som frilufts og rekreasjonsområde.
- Prioritere oppgradering av turstier i kommunen og at adkomsten til friluftsområdene tilrettelegges for sykkel, ski eller gange.
- Arbeide for et nytt og sammenhengende naturreservat på Leirelvsletta, med enkle og forståelige grenser, som er større enn dagens vern av stillene.
- Ha overvåkning og god forvaltning av våre naturreservater. Vi vil gå imot utvidelser av motorisert ferdsel i utmark, og ikke tillate snøscooterkjøring, ATV-kjøring eller vannscooter bortsett fra til nyttebruk etter søknad.
- Hindre etablering av flyplass ved Krogstad, og støtte nedlegging av Kjeller flyplass i sin nåværende form.
- Styrke tiltak for rene vassdrag.
- Bevare vegetasjon langs strandsoner og elvebredder.
- Jobbe for at det opprettes minst ett nytt verneområde i kommunen.
- Det skal utarbeides kommunedelplan for naturmangfold, som skal være forpliktende, og kommunen skal ha nok ansatte med kompetanse om naturmangfold.

- Lillestrøm kommune skal ha god kjennskap til, og praktisere forskrift om fremmede arter.
- At rovdyr skal være en del av den norske faunaen, og at det iverksettes konfliktdempende tiltak i rovdyrforvaltningen. De store rovdyrene i Lillestrøm kommune skal sikres leveområder og levedyktige genetiske stammer.

4. Skole og oppvekst

Barnehagen og skolen skal være en plass for nysgjerrighet og kunnskap der barn kan utvikle seg til skapende mennesker med selvtilit, selvinnsikt, og vilje til å ta ansvar for seg selv og sine omgivelser. De skal utvikle empati og medfølelse for andre mennesker, kulturer og dyr, og lære om sammenhenger i natur og samfunn gjennom undring og egenerfaringer.

Lillestrøm Miljøpartiet De Grønne er opptatt av å ta tida tilbake for familiene og at barn skal få tid til å være barn.

Lillestrøm MDG vil:

- Innføre 2 barnehageopptak i året.
- Arbeide for lekeresurss i barnehagene. Dette innebærer at kommunen finansierer et par timers ettermiddagsjobb for ungdomsskolegutter i barnehagene.
- Styrke "åpen barnehage"-tilbudet i kommunen. Dette er en viktig sosial og kulturell møteplass for de som ønsker å være hjemme med de minste barna. Ingen åpen barnehage skal legges ned som følge av kommunereformen.
- Fortsette arbeidet med å oppmuntre kommunale barnehager og skoler til å bli Grønt Flagg barnehager.
- Arbeide for at det etableres barnehager med fokus på natur og friluftsliv.
- Bevare og prioritere etablering av nye nærbarnehager.
- Si nei til heldagsskole og til en ytterligere institusjonalisering av barndom og oppvekst.
- Fortsette arbeide med skolehager, det skal settes av arealer og det skal tilbys kursing av ansatte i barnehage, SFO og skole, samt tilrettelegge for mer grønn undervisning i skoler og barnehager.
- Arbeide for uteskole en dag i uka for alle trinn på barneskolen, og større vekt på undervisning i naturbruk, naturfag og friluftsliv.
- Arbeide for gratis frukt i skolen og sunn mat i SFO og barnehage gjerne supplert med grønt/frukt fra egen skolehage/parsell.
- Styrke sykkelundervisningen, jobbe for trygge gang- og sykkelveier til skolene, og legge til rette for spark og ski om vinteren.
- Si nei til karakterer i barneskolen.
- Innføre en time fysisk aktivitet om dagen i grunnskolen.
- Innføre "Klimaendringer og overgangen til lavkarbonsamfunnet" som valgfag i ungdomsskolen i samarbeid med forskningsinstitusjonene på Kjeller (IFE, NILU)
- Sikre lekeområder og "100-meters skoger" som ikke skal opparbeides parkmessig.
- Arbeide for at det ved behov for videregående skoler eller linjer, så skal dette legges til Fetsund som mangler videregående skole i dag.
- At kommunen å ta inn læringer innen helsefag og andre relevante fag.

- Jobbe for at svømmetilbudet er like godt for skolebarn i hele kommunen.
- Kun 20% av grunnskoler er i dag universelt utformet. Vi vil arbeide for at kommunen følger opp Plan- og bygningslovens krav om universell utforming på alle skoler slik at nærskolen blir et reelt alternativ for alle barn.
- Utvide BPA begrepet til å benyttes som støttekontakt i fritid og støtteperson på skole der det er hensiktsmessig.
- At Haugtun, Vesterskaun og Sørum barneskoler skal bestå. Ingen eksisterende nærskoler skal legges ned som følge av kommunereformen.
- Lekearealene i skoler og barnehager skal være av naturlige materialer, ikke plast- og gummidekker.
- Skolepsykolog eller helsesykepleier skal være tilgjengelig for elever ved alle skoler.

5. Etisk handel og miljøvennlig forbruk

Lillestrøm MDG ønsker å finne måter å ivareta folks materielle behov, uten en forbruksvekst som forurensar, ødelegger og bruker opp planeten vår. Vi må få produkter som varer lenger og som kan repareres. Lokalt vil vi oppmuntre til deling, gjenbruk og reparasjon som ivaretar forbrukernes interesser. Vår materielle velstand kan ikke lenger bygge på “kjøp og kast”. Kommunalt vil vi innføre pris- og kvalitetskrav som sikrer menneskerettigheter og et godt miljø. Ett av skrittene er å knytte kommunen til allerede veldokumenterte og anerkjente sertifiseringsprogrammer og merkeordninger.

Lillestrøm kommune skal ha som mål å miljøsertifisere alle sine kommunale driftsenheter, enten som Miljøfyrtårn eller med andre sertifiseringsordninger som ISO-sertifisering eller Grønt Flagg-sertifisering. Kommunen skal legge til rette for og motivere alle andre private virksomheter i kommunen til miljøsertifisering.

Lillestrøm MDG vil:

- Gå gjennom den nye kommunens investeringer med tanke på klimarisiko. Alle kommunens investeringer skal være ansvarlige og bærekraftige.
- At Lillestrøm kommune skal miljøsertifisere sine driftsenheter.
- At Lillestrøm kommune skal kjøpe strøm med fornybar opprinnelsesgaranti.
- At Lillestrøm kommune skal ha kravspesifikasjonene for ISO-sertifisering, Miljøfyrtårn og Svanemerket, med som anbudskrav i sine offentlige innkjøp. De samme kravene skal stilles i det interkommunale innkjøpssamarbeidet.
- Lillestrøm kommune skal bli en Fairtrade-kommune med retningslinjer for kommunale innkjøp.
- At offentlige innkjøp av mat skal ha miljøkrav som kortreist, økologisk, miljøvennlig produksjon. Sammen med krav til dyrevelferd skal dette utgjøre minst 50% ved vektning av innkjøpskriteriene.
- Styrke kunnskapen og bevisstheten om å servere bærekraftig, næringsrik og kjøttfri mat i kommunale kantiner/kjøkken.
- Stimulere til delingsøkonomi gjennom blant annet som videreutvikle tiltak som verktøysbibliotek, utlånsboder, byttinger og reparasjonsverksteder.

- ROAF må utvide spekteret av gjenbruksordninger.
- ROAF må opprette hentedag for hageavfall i sesongen.

6. Samferdsel og utvikling av byen, tettstedene og bygdene

Bærekraftig bosetting og bærekraftig transport er nært sammenflettet. Begge kan forbedres og effektiviseres hvis de blir satt i sammenheng og integrert i planleggingen. Tilgang til høykvalitet bomiljø på attraktive steder avhenger av transportsystemet, samtidig med at transportsystemene former endringer, strukturer og tetthet i bomiljøene som avgjør valg av transportformer.

Samferdselsutviklingen skal oppfylle tre mål samtidig: null karbonutslipp, null forurensning og null trafikkskadde. All trafikkvekst må skje gjennom kollektivtransport, sykkel eller gange. Bilbruken må ned, og riktig lokalisering av boliger, institusjoner, arbeidsplasser og næringsvirksomheter er viktige tiltak som minsker behovet for bilkjøring.

Byrommet skal utnyttes mer effektivt. Gode menneskevennlige og demokratiske lokalsamfunn skal utvikles i levende og helsefremmende retning. Utviklingen kan avhjelpes ved tiltaksrettede avgifter. Lillestrøm skal gjenreises som Norges fremste sykkelby. MDG vil legge til rette for lokale grønne arbeidsplasser og næringer, etablere matebusser, utvide kollektivtilbudet og stimulere til bildeling.

Alle arealer er allerede disponert til et formål, men det er mulig å endre områdenes formål. Arealene avsatt for bilbruk kan bli til boområder, grønne arbeidsplasser og ferdselsårer for myke trafikanter. Lillestrøm MDG har en nullvisjon for nedbygging av matjord. Vi vil kun gi dispensasjon fra jordloven ved etablering av sykkelstier i tilknytning til det eksisterende veinettet. Vi vil forsvare arealplanens LNF-områder. Områder uten ferdsel må beskyttes og utvides. Dette gjelder spesielt skog, våtmark, raviner og andre artsrike biotoper.

Nærheten til Oslo sentrum medfører et press for utbygging av flere boliger. Det er kommunestyrets ansvar å kontrollere befolkningsveksten ved å legge føringer på arealdisponering og prioritere utbyggingsforslag. Befolkningsveksten bør ikke overstige 1,5% årlig, tilsvarende 532 nye husholdninger, for å sikre stabile levevilkår.

Boligene må i hovedsak bygges nær kollektivknutepunkt. Det kan bygges i høyden, men tilstrekkelig grønnstruktur må sikres ved hvert utbyggingsprosjekt, med innslag av trær, hager, terrasser eller krav til fasadene. Kommunen må kreve alternative energiløsninger og klimavennlige bygg, for eksempel gjennom solcellepaneler og grønne tak.

- Etablere kollektivgate gjennom Lillestrøm sentrum og utrede bilfritt sentrum
- Kommunen skal utvikle et sammenhengende sykkelveinett.
- Alle nye veier i kommunen må planlegges med en sykkelbane som dekker tilsvarende strekning.

- I samarbeid med Oslo og Lørenskog skal det utarbeides raskere sykkelforbindelse inn til Oslo sentrum.
- Byen skal sikres gratis sitteplasser, offentlige toaletter og drikkefontener.
- Det skal utarbeides en parkplan som harmonerer med grøntarealene omkring.
- Grøntområder og grønne lunger må prioriteres. Mindre asfalt, mer natur.
- Stille krav om grønne tak med insektvennlige planter på kommunale bygg, og andre store næringsbygg.
- Kreve at all ny beplantning i kommunal regi skal være humle- og insektvennlig. Frukttrær, bærbusker og andre nyttevekster bør prioriteres.
- Etablere blomsterenger istedenfor bare livløse plener, og ellers prioritere vill natur slik at ikke alle grøntområder er parkifisert og frisert.
- Det skal opprettes kollektivtilbud til de største utfartsområdene i helgedager: Stampetjern, Tæruddalen, Hvalstjern og Bruvollen.
- Tettstedene skal prioriteres for nye arbeidsplasser.
- Ruters sonegrense må endres slik at hele kommunen ligger innenfor samme betalingssone.
- Bildeling skal få øremerkede parkeringsplasser og en andel av nybyggenes parkeringsnorm.
- I alle byggeprosjekter skal det utarbeides en miljøoppfølgingsplan, og blågrønn faktor (BGF) skal beregnes.
- Kommunal brøyting av private veier må fortsette.
- Utrede muligheten for å salte og strø kun halvparten av kommunens veier på vinterstid for å legge til rette for ski, sparkbruk og hundeføtter.
- Oppmuntre til samarbeid mellom de som brøyter vei og de som brøyter fortau eller sykkelsti som ligger inntil vei, slik at fortauene/sykkelstiene brøytes like etter bilveien.
- Fortsette satsingen på vintersykling ved å utvide ordningen med å dele ut gratis piggdekk/"vinterpakker" til nye vintersyklister.
- Alle boliger i Brånåsdalen med påvist gass- og/eller setningsproblematikk skal tilbys utkjøp.
- Alle avfallsdeponier i Lillestrøm kommune skal kartlegges og ha en oppdatert status og tiltaksplan.

7. Helse og omsorg

Folkehelse og livskvalitet for alle

Forebygging er Miljøpartiet De Grønnes viktigste mål i helsepolitikken. En lang rekke helseproblemer henger sammen med usunn mat, inaktivitet, dårlig fysisk miljø ute og inne, samt sosiale forskjeller. Bærekraftig og sunn mat, bilfrie byer og tilrettelegging for fysisk aktivitet er gode tiltak. Vi lever i et forbruksbasert samfunn, hvor flere rammes av psykiske og stressrelaterte lidelser. MDG ønsker å ta tiden tilbake og oppmuntrer til økt livsglede heller enn økt forbruk. Den økonomiske veksten må reduseres og vårt personlige forbruk må ned. Dette vil gi oss både miljø- og helsemessige gevinster. Innføring av 6-timers arbeidsdag vil være tiltak i riktig retning. Lillestrøm MDG mener at naturen må vernes på grunn av sin egenverdi. Forskning viser at bevaring av biologisk mangfold også er viktig i et folkehelseperspektiv. Deler på hjelpemidler som blir utsatt for slitasje, bør kunne skiftes ut.

Arbeidsforhold innen helsesektoren

Lillestrøm MDG mener at omsorgsarbeid er verdifullt.

- Vi vil lytte til hva de ansatte i de ulike avdelingene i Lillestrøm kommune har å si.
- Arbeidsforholdene for fastlegene må bedres.
- En fastlege i Lillestrøm kommune skal ikke ha for mange pasienter på listen sin.
- Lokalt legevakttilbud må beholdes.
- Ordningen med støttekontakt bør styrkes.

Koordinator tjeneste

En koordinator tjeneste må opprettes. Den må ha fagkompetanse og være uavhengig. Koordinatorne må være kurset i de ulike tilbudene som familier og enkeltpersoner kan ha behov for. Enheten skal støtte familier og andre som trenger det og forhindre stor slitasje på disse. Individuell plan må opprettes, og det skal være samarbeidsmøte minimum en gang i året mellom de involverte instanser. Koordinator tjenesten bør kunne samordne budsjetter. Det skal for eksempel kunne overføres midler fra barnevernsbudsjettet til forebyggende helsetiltak uten forutgående søknad, utredning og vedtak.

Barn og ungdom

Lillestrøm MDG mener at barn og ungdom må verdsettes fordi de er vår fremtid. De bør få utvikle seg best mulig, uansett forutsetning vil det alltid være rom for fremgang og utvikling.

- Helsestasjonen bør styrkes.
- Foreldre som sliter og barna deres bør få tettere oppfølging, støtte og hjelp.
- Tjenesten med psykologer og psykiatriske sykepleiere bør styrkes.
- Vi bør opprette offentlige lekeplasser med lekeapparater tilrettelagt også for barn med handikap.
- Kommunen bør utarbeide en plan for trygge skoleveier.
- Innen kommunen må det finnes tilbud til ungdom uansett om de går på videregående skole eller ikke.

Familier med funksjonshemmede og kronisk syke barn og unge

Lillestrøm MDG ser familiene og pårørende som en ressurs som skal støttes og verdsettes. Livet til familier som har barn og ungdom med funksjonsnedsettelse bør bedres. Vi vil styrke de lovpålagte tjenestene og går inn for at Lillestrøm kommune skal bli best mulig for alle brukere og beboere.

- Vi vil sikre en forutsigbar og trygg omsorgslønsordning til familier for å forhindre unødvendige belastninger i hverdagen.
- Vi vil at det skal fattes langsiktige vedtak om tjenester til de som har langvarige utfordringer, dette vil gi trygghet og stabilitet.
- For å forhindre unødvendig slitasje bør det bygges opp avlastningstilbud til familier med barn med spesielle behov, disse bør tilpasses behovene til den enkelte familie.
- BPA begrepet bør utvides til også å inkludere støttekontakt i fritiden samt støtteperson på skolen der det er hensiktsmessig.
- Der det er utagerende adferd kan det være hensiktsmessig med forsterkede foreldrehjem i stedet for institusjon. Dette kan dekkes via barnevernsbudsjettet.

Voksne med ulik funksjonshemming

Funksjonshemmede har i dagens samfunn problemer med å få rettighetene sine.

- Alle beboere bør integreres på lik linje og gis meningsfulle liv.
- Vi må gi gode tilbud som sørger for at alle kommunens beboere blir integrert i samfunnet på lik linje.
- BPA bør tilbys for å øke mulighetene for et selvstendig liv.

Psykisk helse

Psykiske problemer kan oppstå i ulike aldre og på grunn av diverse livssituasjoner.

- Det psykiske helsevernet bør styrkes.
- Vi må ha et tilbud, med blant annet psykolog, som raskt kan gå inn i akutte situasjoner.
- Det bør tilbys livsveiledningskurs, dette vil bidra til videreutvikling og hindre isolasjon.
- Det bør tilrettelegges kreative verksteder og andre møteplasser i lokalmiljøet.
- Kommunen bør styrke samarbeidet med frivillige organisasjoner som har fokus på psykisk helse.

Rus

Lillestrøm MDG ønsker å gi et variert tilbud til barn og ungdom for at de skal få andre og mer helsebringende interesser. I møtet med rusproblemer må det legges mer vekt på opplysning, forebygging, skadereduksjon og legemiddelassistert behandling.

- Hjelpeapparatet må styrkes.
- Avhengighet skal møtes med profesjonalitet og medmenneskelighet.
- Et anstendig liv må også tilbys de som ikke greier eller ønsker å bli rusfrie. Dette gjelder også de som er regulert ved medisinsk bruk av ellers ulovlige rusmidler. "Bolit først"-prosjektene er eksempel på mulige tiltak.
- Et sterkere ettervern for rusmisbrukere bør utvikles. Dette bør inkludere et mangfold av samhandlende og gjerne samlokaliserte behandlingsmåter. Det bør også legges vekt på at disse menneskene får kontakt med naturen.

Aktiv alderdom

Lillestrøm MDG mener at de eldre er en berikelse for samfunnet. De har stor livserfaring og kunnskap som bør komme fellesskapet til gode. Vi ønsker å forebygge ensomhet, inaktivitet og depresjon hos eldre gjennom opprettelse av lokale samlingssteder, aktivitetssentre og besøksordninger. Lillestrøm MDG mener at eldreomsorg er et offentlig ansvar.

- Eldrerådene må høres.
- Frivillig arbeid er ønskelig og bør støttes.
- Eldre skal få tilbud om hjelpemidler som kan holde dem aktive og selvstendige.
- Så langt det lar seg gjøre skal eldre og pleietrengende selv velge hvor de vil bo og den hjelp de ønsker.
- Kommunen bør yte et bredt spekter av hjelpetiltak, pleie og omsorg til eldre og personer med funksjonsnedsettelse uansett alder.
- Sikre tilstrekkelig antall sykehjemsplasser.

8. Kultur, kulturminnevern og idrett

Overordnet mål er livskvalitet og mangfold. Derfor vil vi støtte og oppmuntre til frivillig innsats i kultursektoren. Vi vil ivareta historie og kulturminner og opprettholde en desentralisert struktur på virksomhetene, for nærmiljøet og kortreist kultur. Kommunen bør legge til rette for størst mulig grad av egenaktivitet. Idrett og fysisk aktivitet er viktig for folkehelsen kan være en positiv arena for integrering. Aktivitetene må alltid foregå på en bærekraftig måte. Dersom det skal etableres nye bygg, må disse være spydspisser innen bærekraft.

Lillestrøm MDG vil:

- At biblioteksfilialene bevares og styrkes i rollen som utlånsentraler og møteplasser for kultur og demokrati.
- Oppmuntre til at bibliotekenes virksomhet utvides til gratis utlån også av andre ting; fritidsutstyr, verktøy, sykler, m.m.
- At kulturskolene bevares og styrkes – undervisningen bør fortsette å være desentralisert, med tanke på transport og miljø.
- Støtte opp om frivilligheten i kommunen. Opprettholde ordningen med gratis utlån av kommunale lokaler til frivillige organisasjoner, og sikre gode rammebetingelser for frivillige lag og organisasjoner.
- Støtte opp om det frivillige kulturminnearbeidet i kommunen. Sørge for at kulturminner blir ivaretatt og at kulturbygg blir rehabilitert for ny bruk.
- Fokuserer på idrettens positive bidrag til folkehelsen. Utviklingen må skje uten at man tar av matjord. Viktig med aktiviteter som ikke krever store anlegg: ski, speider, tur og friluftsliv. Viktig å tilrettelegge for personer med utviklingshemninger.
- Gummigranulat er plastforurensning som vi er nødt til å rydde opp i, sanere de eksisterende. Vi tillater ikke bruk av gummigranulat i nye og rehabiliterte anlegg.
- Støtte opp om det frivillige idrettsarbeidet og Idrettsrådet som et koordinerende råd for alle former for organisert fysisk aktivitet i kommunen, inkludert friluftsliv, mosjon og integrering.
- Styrke frivillighetssentralene.
- Styrke og bevare tilbudet om fritidsklubber – og vurdere gjenåpning der disse er nedlagt.
- Bevare kulturminner. Blaker Skanse og det gamle meieriet på Blaker bør utvikles til et kunstsentrum i kommunen spesielt med tanke på ivaretagelse og formidling av Guttorm Guttormsgaards unike arkiv. Arbeide for at Bingen Lenser fredes og at det etableres et felles museum med Fetsund Lenser for fløtning og tømmersortering.
- Redusere mengden reklameplakater og -skilt i det offentlige rom.

9. Mangfold, likestilling og inkludering

Alle mennesker skal ha like muligheter, og behandles med respekt og toleranse, uavhengig av kjønn, religion, seksuell legning, annen kulturell bakgrunn samt nedsatt funksjonsevne. For å oppnå til dette, er det viktig med tilrettelegging i det offentlige rom i form av universell utforming, slik at det blir mulig med jobb og fritt skolevalg.

Lillestrøm MDG vil:

- Arbeide for at kommunen følger opp plan- og bygningslovens krav om universell utforming i alle offentlige rom.
- Arbeide for at kommunen sørger for at både kommunens egen BPA-ordning og alle BPA-konsesjoner er i tråd med intensjonen i loven, inkludert muligheten til å reise ut av kommunen. Alle som har rett til BPA skal sikres tilstrekkelig antall assistansetimer.
- Opprette likestillingsråd. I de kommunale årsrapportene, inkl. Tertialrapportene, rapporteres det på punktet om likestilling. Likevel mangler et eget likestillingsråd.
- Styrke Rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne – Rådet må gjøres mer relevant og være mer konkrete til å spissformulere saker for politikerne.